

সূচীপত্ৰ

মূখ্য পৃষ্ঠা

ধেঁহু
আগতীয়া আহ সিঁচা পদ্ধতি
বৰোধান
আগতীয়া আহ বোৰা পদ্ধতি
বাই আৰু সবীয়হ
আলুখেতি
ধপাত খেতি
গ্ৰীষ্মকালীন মগুমাহৰ খেতি
গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ
গুজি তিল
শীত কালীন গোমধান
মচুৰ মাহ
মটৰ মাহৰ খেতি
আলুৰ বীজৰ পৰা আলুখেতি কৰা পদ্ধতি
ৰাজমা

গ্ৰীষ্মকালীন মগুমাহৰ খেতি

জাত সমূহ:

জাত	কৃষি কাল (দিন)	উৎপাদন কুইণ্টল/হেক্টৰত	প্ৰথম ছেই চিঙাৰ সময়	বেমাৰ আৰু পোকপৰুৱাৰ লগত প্ৰতিক্ৰিয়া
টি ৪৪	৬০-৭০	১০-১২	৬৫-৭০	হালধীয়া পৰা আৰু পাতত দাগ পৰা বেমাৰৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হয়
কপাৰ গাওঁ	৬০-৭০	৮-৯	৬৫-৭৫	„
কে ৮৫১	৬০-৭০	১৪	৬০-৬৫	হালধীয়া পৰা আৰু পাতত দাগ পৰা বেমাৰৰ ক্ষেত্ৰত সহনশীল
এম এল ৫৬	৬৫-৭০	১০-১৪	„	„
পি আই এম এচ ১	„	১০-১৪	„	„
এম এল ১৩১*	„	১০-১৪	„	„

নতুনকৈ অনুমোদিত গ্ৰীষ্মকালীন মগুমাহৰ জাতসমূহ

জাত	কৃষি কাল (দিন)	উৎপাদন কুইণ্টল/হেক্টৰত	কৃষি পৰিষ্কাৰৰ বাবে অনুমোদিত	বেমাৰ আৰু পোকপৰুৱাৰ লগত প্ৰতিক্ৰিয়া
১.এচ-জি ১(প্ৰতাপ)	৬০-৭০	১২-১৪	বৰাক উপত্যক বাহিৰে আন সকলো পৰিষ্কাৰ বাবে	পাতত দাগ পৰা বেমাৰ (Cercospora Leaf spot) আৰু হালধীয়া পৰা মজাইক বেমাৰ প্ৰতিহত কৰিব পৰা
২.এচ-জি ২১-৫	৬০-৭০	১২-১৪	বৰাক উপত্যক বাহিৰে আন সকলো পৰিষ্কাৰ বাবে	পাতত দাগ পৰা বেমাৰ (Cercospora Leaf spot) আৰু হালধীয়া পৰা মজাইক বেমাৰ প্ৰতিহত কৰিব পৰা

* এম এল ১৩১ জাতটোৰ বাহিৰে সকলো বোৰ জাত আটাইকেইটা কৃষি পৰিষ্কাৰৰ বাবে উপযুক্ত। কিন্তু এম এল ১৩১ জাতটো অকল ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰ অঞ্চলৰ বাবেহে অনুমোদিত।

মাটি নিৰ্বাচন : পানী আবদ্ধ নোহোৱা পলসূৰা মাটি এই খেতিৰ বাবে নিৰ্বাচন কৰিব লাগে।

মাটি প্ৰস্তুতি : ২-৩ বাৰ ভালদৰে মাটি চহাই সমান কৰি লব লাগে। মাটিডবাৰ পৰা পানী সোনকালে ওলাই যাব পৰা ব্যৱস্থা কৰি লব লাগে।

বীজ সিঁচাৰ সময় : ফেব্ৰুৱাৰীৰ মাজভাগৰ পৰা মাৰ্চ মাহৰ মাজভাগলৈকে।

মধ্য ব্ৰহ্মপুত্ৰ কৃষি পৰিষদৰ পৰিষদ মণ্ডলাহ সিঁচাৰ সময় চেপ্তেম্বৰৰ প্ৰথমসপ্তাহলৈকে পিছুৱায় দিব পাৰে য'ত বীজবোৰ ৫০ গ্ৰাম /কি: গ্ৰাম বীজত পি এচ বি(PSB) জাতীয় বীজ শোধন নকৰিলেও হয় । নতুবা চেপ্তেম্বৰৰ দ্বিতীয় সপ্তাহলৈ পিছুৱাব পাৰে য'ত বীজবোৰ পি এচ বি জাতীয় বীজ শোধন ঔষধৰ শোধন কৰি লব লাগিব ।

সাৰ প্ৰয়োগ : হেক্টৰে প্ৰতি ৪-৫ টন পচন সাৰ নাইবা বিঘাই প্ৰতি ৬ কুইন্টল পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব ।

পুষ্টিৰ নাম আৰু পৰিমাণ	সাৰ	সাৰৰ প্ৰয়োজন	
		কি: গ্ৰাম/ হেক্টৰত	কি: গ্ৰাম/বিঘাত
(ক) ৰাইজ'বিয়ামৰ অবিহনে			
নাইট্ৰজেন ১৫	ইউৰীয়া	৩২	৪.৫
ফছফৰাছ ৩৫	একক চুপাৰ ফছফেট	২২০	৩০
পটাছ ০	মিউৰেট অৱ পটাছ	-	-
(খ) ৰাইজ'বিয়ামৰ সৈতে			
নাইট্ৰজেন ১০	ইউৰীয়া	২২	৩
ফছফৰাছ ৩৫	একক চুপাৰ ফছফেট	২২০	৩০
পটাছ ০	মিউৰেট অৱ পটাছ	-	-

* ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰ, ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উজনি অঞ্চল আৰু নামনি ব্ৰহ্মপুত্ৰ অঞ্চলৰ বাবে ১৫:৩৫:১০ কি: গ্ৰাম /হেক্টৰ অনুপাতে নাইট্ৰজেন ফছফৰাছ আৰু পটাছ সাৰ অনুমোদিত কৰা হৈছে । মধ্য ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ বাবে ১৫ কি:গ্ৰাম /হেক্টৰ হিচাবত পটাছ সাৰ অনুমোদিত কৰা হৈছে ।

পচন সাৰ অথবা পাম জাত সাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে সেই অনুপাতে নাইট্ৰজেন সাৰৰ প্ৰয়োগ কমায় দিব লাগে । (১ টন পাম জাত /পচন সাৰত ৫ কি:গ্ৰাম নাইট্ৰজেন সাৰ পোৱা যায় ।

দাইএমোনিয়াম ফছফেট(DAP) সাৰ হেক্টৰ প্ৰতি ৭৫ কি :গ্ৰাম অথবা বিঘাই প্ৰতি ১০ কি :গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু একক চুপাৰ ফছফেট সাৰৰ অবিহনে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে । যিবোৰ ঠাইত বীজবোৰ ৰাইজবিয়ামৰ দ্বাৰা শোষিত নহয় ।

চুপ প্ৰয়োগ : দ'লমাইট লাইম জাতীয় চুপ বিঘাই প্ৰতি ৬৫.৫ কি: গ্ৰামকৈ যি ঠাইত বিভিন্ন ধৰণৰ খেতি কৰা হৈছিল তাতহে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে । এই চুপ প্ৰয়োগৰ বাবে অনুমানিক খৰছ হ'ব বিঘাই ৬৬.০০ টকা ।

ৰাইজ'বিয়ামৰ কালচাৰৰ দ্বাৰা বীজ শোধন : যি কোনো এবিধ ৰাইজ'বিয়ামৰ জাত বা সঁচ বীজশোধন কৰিবৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে । প্ৰতি ৩-৪ কি:গ্ৰাম বীজৰ বাবে ১৫০ গ্ৰাম ৰাইজ'বিয়ামৰ প্ৰয়োজন হ'ব । এই ৰাইজ'বিয়ামৰ প্ৰয়োগৰ সকলো নিৰ্দেশাৱলী ৰাইজ'বিয়ামৰ পেকেটতে পাব ।

বীজৰ পৰিমাণ :

জাত	শাৰীকে বীজ সিঁচা		চতিয়াই বীজ সিঁচা	
	কি: গ্ৰাম/হেক্টৰ	কি: গ্ৰাম/বিঘা	কি: গ্ৰাম/হেক্টৰ	কি: গ্ৰাম/বিঘা
এ এ ইউ ৩৪ আৰু এ এ ইউ ৩৯	২০-২৫	২.৭-৩.০	২৫.৫	৩.৩
অন্য জাতৰ বাবে	১৫-১৮	২.০-২.৫	২০-২২	২.৭-৩.০

ব্যৱধান :

শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ = ৩০ চে:মিটাৰ

গছৰ পৰা গছলৈ = ১০ চে: মিটাৰ

পৰিচৰ্যা : বীজ সিঁচাৰ ২০-২৫ দিনৰ পিছত এবাৰ বনবাত বোৰ নিৰাই দিব লাগে ।

শস্যৰক্ষা :

বেমাৰ / পোকপৰুৱা	ভেঁকুৰ নাশক / কীটপতঙ্গ নাশক	পৰিমাণ প্ৰতিহেক্টৰত	গাঢ়তা	স্প্ৰেৰ ব্যৱধান
(ক) বেমাৰ				
১ । পাতত দাগ পৰা	কপাৰ অক্সিক্লোৰাইড (ব্লাইট্‌স্ক ৫০/ ফাইট লেন/ ফাইক'প)	১.৮-২.০ কি: গ্ৰাম ৬০০ৰ পৰা ৭০০ লিটাৰ পানীত	০.৩ শতাংশ	৭-১০ দিন
	নাইবা			
	কাৰবেনডিজিম(বেভিষ্টিন)	৩০০-৫০০ গ্ৰাম ৬০০-৭০০ লিটাৰ	০.০৫ শতাংশ	১২-১৫ দিন

		পানী প্রতি হেক্টৰত		
২	বাইটবেমাৰ	বেভিষ্টিন	”	”
৩	পাউদাৰি মিলডিও	চালফেক্স/থাইডিট	১.০-১.৪ কি:গ্রাম ঔষধ ৫০০-৭০০ লিটাৰ পানী প্রতি হেক্টৰত	০.২ শতাংশ এবমাৰ পৰিলক্ষিত হোৱাৰ মাত্ৰকে
		নাইবা		
		হেক্সাসুল	২.৫-৩.৫ কি:গ্রাম ঔষধ প্রতি হেক্টৰত	০.৫ শতাংশ
(খ) পোক পৰুৱা				
১	মোৱা পোক	মালাথিয়ন ৫০ ইচি	১.০-১.৫ লিটাৰ ঔষধ ৫০০-৭০০লিটাৰ পানী প্রতি হেক্টৰত	০.১-০.১৫ শতাংশ যদি প্ৰয়োজন হয় বাবে বাৰে প্ৰয়োগ কৰিব
২	ফুটি পোক	”	”	”
৩	গুৰুৱা পোক	”	”	”
৪	হোৱাইট ক্লাই (হালধীয়া পৰা বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে)	ডায়মিথয়েট (ৰগৰ ৩০ ইচি)	২ মি: লিটাৰ প্রতি লিটাৰ পানীত	০.২ শতাংশ অক্ষুৰিত হোৱা ১০ দিনৰ পিছত তাৰ পিছত ১৫ দিনৰ ব্যৱধানত
		নাইবা		
		এন্দোচালকান (থাইমেদেন ৩৫ ইচি)	”	০.০৭শতাংশ ”
৫	হেয়াৰি কেটাৰ (বিছা জাতীয় পোকৰ বাবে)	”	”	০.০৭ শতাংশ ”

শস্য চপোৱা : যেতিয়া শস্যডবাৰ শতকৰা ৭৫ শতাংশ ছেই ডাঠ ৰঙৰ হয় আৰু হেঁচা মাৰিলেই ছেইবোৰ ফাটি যায় ঠিক সেইখিনি সময়তেই শস্য চপোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ২-৩ বাৰতেই পূৰ্ণ ছেইবোৰ চিঙি শেষ কৰিব লাগে।

ভালত হোৱা পোক-পৰুৱা নিয়ন্ত্ৰণ :

ভালদৰে ৰ'দত শুকুৱা মগুমাৰ বীজবোৰ ৩ গ্ৰাম /কি: গ্ৰাম পৰিমাণৰ জালুকৰ গুড়িত মিহলায় ফুটাপোকৰ আক্ৰান্ত কৰিব নোৱাৰাকৈ সংৰক্ষণ কৰিব পাৰি। এনেদৰে শোধন কৰা বীজবোৰ এটা পলিথিনৰ মোনাত ভৰায় আঁকৈ এইবেগটো অন্য এটা মৰাপাটৰ বেগত সুমুৱায় সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে।